

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2015 M. VASARIO 26 D. ĮSAKIMO NR. D1-168 „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOJE DALYVAUJANČIŲ VEIKLOS VYKDYTOJŲ IR ORLAIVIO NAUDOTOJŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMO STEBĖSENOS, APSKAITOS IR ATASKAITŲ TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2020 m. spalio 6 d. Nr. D1-594

Vilnius

P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. vasario 26 d. įsakymą Nr. D1-168 „Dėl Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų ir orlaivio naudotojų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos, apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašą“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL EUROPOS SĄJUNGOS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOJE DALYVAUJANČIŲ VEIKLOS VYKDYTOJŲ IR ORLAIVIŲ NAUDOTOJŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMO, STEBĖSENOS, APSKAITOS IR ATASKAITŲ TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi ir įgyvendindamas 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, 2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinamuoju reglamentu (ES) 2018/2066, 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės, 2019 m. liepos 18 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/1603, kuriuo dėl aviacijos išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemonių, kurias Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija priėmė siekdama įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę, papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ir 2020 m. gegužės 18 d. Komisijos deleguotojo sprendimo (ES) 2020/1071 kuriuo dėl ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netaikymo atvykstantiesiems skrydžiams iš Šveicarijos iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nuostatomis,

t v i r t i n u Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų ir orlaivių naudotojų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo, stebėsenos, apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašą (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Mažeika

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos
ministro 2015 m. vasario 26 d.
įsakymu Nr. D1-168
(Lietuvos Respublikos aplinkos
ministro 2020 m. spalio 6 d.
Nr. D1-594 redakcija)

EUROPOS SĄJUNGOS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOJE DALYVAUJANČIŲ VEIKLOS VYKDYTOJŲ IR ORLAIVIŲ NAUDOTOJŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMO STEBĖSENOS, APSKAITOS IR ATASKAITŲ TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų ir orlaivių naudotojų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos, apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos, apskaitos, ataskaitų teikimo, informacijos keitimosi ir viešinimo tvarką.

2. Tvarkos apraše nustatyti reikalavimai taikomi:

2.1. asmenims, kurie valdo ir (ar) naudoja Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius stacionarius šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančius įrenginius (toliau – įrenginiai) ir vykdo veiklą pagal Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (toliau – Įstatymas) 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą (toliau – veiklos vykdytojai);

2.2. asmenims, kurie vykdo aviacijos veiklą pagal Įstatymo 1 priedo lentelės 29 punkte nurodytą veiklos rūšių sąrašą, turi oro vežėjo pažymėjimą, kaip nurodyta 2019 m. liepos 18 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/1603, kuriuo dėl aviacijos išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemonių, kurias Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija priėmė siekdama įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę, papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB 1 straipsnio (a) punkte ir nuo 2019 m. sausio 1 d. atlieka skrydžius tarp aerodromų, esančių šalyse, priklausančiose Europos ekonominei erdvei (toliau – orlaivių naudotojai);

2.3. vertintojams, atliekantiems patikrą pagal 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinamojo reglamento (ES) 2018/2067 dėl duomenų patikros ir tikrintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nuostatas, ir tikrintojams, atliekantiems veiklą, kuri yra privaloma pagal šio reglamento IV skyriaus reikalavimus.

2.4. institucijoms, kurios pagal kompetenciją priima, tikrina, tvirtina, sistemina ir valdo veiklos vykdytojų ir orlaivių naudotojų teikiamą informaciją, atlieka aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS VEIKLOS VYKDYTOJAMS, VALDANTIEMS IR (AR) NAUDOJANTIEMS ĮRENGINIUS, TAIKOMI REIKALAVIMAI

4. Veiklos vykdytojai:

4.1. rengia Šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos planus (toliau – veiklos vykdytojo planas) ir su 2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinamuoju reglamentu (ES) 2018/2066 (toliau – Stebėsenos reglamentas), 12 straipsnyje išvardintais dokumentais teikia juos tvirtinti Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA). Šis reikalavimas netaikomas veiklos vykdytojams, kurie planus iki šio įsakymo įsigaliojimo datos pateikė paskirtai institucijai, nustatyta pagal teikimo metu galiojusius reikalavimus;

4.2. teikia AAA visus veiklos vykdytojo plano pakeitimo pasiūlymus vadovaudamiesi Stebėsenos reglamento 15 straipsniu;

4.3. reguliariai tikrina, ar taikomą stebėsenos metodiką reikia patobulinti ir, vadovaudamiesi Stebėsenos reglamento 69 straipsnyje nurodytais reikalavimais ir terminais, teikia stebėsenos metodikos tobulinimo ataskaitas AAA tvirtinti;

4.4. vadovaudamiesi Stebėsenos reglamento nuostatomis, atlieka šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėseną, vykdo apskaitą ir kiekvienais metais iki kovo 31 d. teikia AAA raštu ir elektroniniu paštu nepriklausomo vertintojo patikrintas praėjusių kalendorinių metų Šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos ataskaitas (toliau – veiklos vykdytojo ataskaita);

4.5. Tvarkos aprašo 4.1–4.4 papunkčiuose nurodytus veiklos vykdytojo planus, jų keitimo pasiūlymus, stebėsenos metodikos tobulinimo ataskaitas ir veiklos vykdytojo ataskaitas rengia pagal Europos Komisijos parengtas elektronines formas ir instrukcijas, kurios pateiktos Europos Komisijos interneto tinklalapyje https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_en#tab-0-1 ir AAA interneto svetainės rubrikoje „Klimato kaita“;

4.6. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, raštu informuoja AAA apie Stebėsenos reglamento 47 straipsnyje nurodytų išimčių dėl mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančių įrenginių reikalavimų taikymą;

4.7. vykdo kitas Stebėsenos reglamento ir 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės veiklos vykdytojams nurodytas funkcijas.

III SKYRIUS

ORLAIVIO NAUDOTOJAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

5. Orlaivių naudotojai:

5.1. vykdo Reglamento (ES) 2019/1603 3 ir 5 straipsniuose nurodytus reikalavimus ir pareigas.

5.2. rengia Šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos planus (toliau – orlaivio naudotojo planas), orlaivio naudotojo plano pakeitimus ir su Stebėsenos reglamento 12 straipsnyje išvardintais dokumentais teikia derinti Lietuvos transporto saugos administracijai ir tvirtinti AAA. Šis reikalavimas netaikomas orlaivių naudotojams, kurie iki šio įsakymo įsigaliojimo datos pateikė orlaivių naudotojo planus AAA;

5.3. teikia AAA orlaivių naudotojų plano pakeitimus, nurodytus Stebėsenos reglamento 15 straipsnio 4 dalyje;

5.4. reguliariai tikrina, ar taikomą stebėsenos metodiką reikia tobulinti ir, vadovaudamiesi Stebėsenos reglamento 69 straipsnyje nurodytais reikalavimais ir terminais, teikia stebėsenos metodikos tobulinimo ataskaitas AAA tvirtinti;

5.5. vadovaudamiesi Stebėsenos reglamento nuostatomis, vykdo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėseną ir apskaitą, teikia tonkilometrių duomenis ir kiekvienais kalendoriniais metais iki kovo 31 d. pateikia AAA nepriklausomo vertintojo patikrintas praėjusių kalendorinių metų ataskaitas apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir tonkilometrių duomenis (toliau –

orlaivio naudotojo ataskaita) vykdam skrydžius, nurodytus Reglamento (ES) 2019/1603 2 straipsnio 1–3 dalyse.

5.6. Tvarkos aprašo 5.1–5.4 papunkčiuose nurodytą informaciją, orlaivių naudotojų planus, orlaivių naudotojų plano pakeitimus, stebėsenos metodikos tobulinimo ataskaitas ir orlaivių naudotojų ataskaitas su nepriklausomo tikrintojo patikros ataskaitą, kuri nurodyta Reglamento 2018/2067 27 straipsnyje, teisės aktų nustatytais terminais pateikia AAA;

5.7. Tvarkos aprašo 5.2–5.5 papunkčiuose nurodytus duomenis ir dokumentus orlaivių naudotojai teikia užpildę elektroninę pateikimo formą, kuri paskelbta Europos Komisijos interneto tinklalapyje: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_en#tab-0-1 ir AAA interneto svetainės rubrikoje „Klimato kaita“;

5.8. Jei orlaivio naudotojas per metus išmeta mažiau kaip 25 000 tonų anglies dioksido (CO₂), jo išmestų teršalų kiekis laikomas patikrintu, jei jis nustatytas naudojant mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetantiems subjektams skirtą priemonę, kuri patvirtinta pagal 2010 m. liepos 9 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 606/2010 Dėl Europos saugios oro navigacijos organizacijos (Eurokontrolės) parengtos supaprastintos priemonės, kuria apskaičiuojamos apytikslės tam tikrų aplinką mažai teršiančių naudotojų orlaivių degalų sąnaudos, patvirtinimo ir užpildoma Eurokontrolės pateiktais duomenimis, gautais taikant šią pagalbinę priemonę;

6. Tvarkos aprašo 5 punkto reikalavimai netaikomi skrydžiams, kurie atitinka išvardytas išimtis, nurodytas Įstatymo 1 priedo lentelės 29 punkte, 2020 m. gegužės 18 d. Komisijos deleguotojo sprendimo (ES) 2020/1071 kuriuo dėl ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netaikymo atvykstamiesiems skrydžiams iš Šveicarijos iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB 1 straipsnio 3 punkte ir 2009 m. birželio 8 d. Komisijos sprendime 2009/450/EB dėl išsamaus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimo.

IV SKYRIUS

INSTITUCIJŲ STEBĖSENOS PLANŲ IR ATASKAITŲ PRIĖMIMAS, VERTINIMAS, TVIRTINIMAS, KONTROLĖ IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

7. Aplinkos apsaugos departamentas (toliau – AAD):

7.1. vykdo Stebėsenos reglamento nurodytas kompetentingos institucijos funkcijas, susijusias su veiklos vykdytojams priskirtų funkcijų vykdymo kontrole;

7.2. kontroliuoja, ar tinkamai ir laiku vykdoma veiklos vykdytojų pareiga pranešti apie įrenginių pajėgumo, veiklos lygio ir eksploatacijos pokyčius;

7.3. Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka vykdo veiklos vykdytojų įrenginių pajėgumo, veiklos lygio, eksploatacijos ir orlaivių naudotojams Stebėsenos reglamentu nustatytų reikalavimų patikrą.

8. AAA:

8.1. metodiškai vadovauja AAD šiltnamio efektą sukeliančių dujų valstybinės kontrolės srityje;

8.2. per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo apie veiklos vykdytojams leistas taikyti Stebėsenos reglamento prieduose nurodytas priemones ir (ar) metodus raštu informuoja AAD;

8.3. tvirtina Tvarkos aprašo 5.2 papunktyje nurodytą orlaivio naudotojo pateiktą orlaivio naudotojo planą arba, jei orlaivio naudotojo planas neatitinka Stebėsenos reglamente nustatytų reikalavimų ar nepakanka duomenų orlaivio naudotojo planui įvertinti, raštu nurodo orlaivio naudotojui trūkumus ir paskiria terminą juos pašalinti. Orlaivio naudotojo pagal Stebėsenos reglamento nustatytus reikalavimus parengtas ir AAA patvirtintas orlaivio naudotojo planas prilyginamas leidimui išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas AAA, vadovaudamasi Stebėsenos reglamento nuostatomis, gali leisti naudoti orlaivių naudotojams supaprastintą orlaivio naudotojo planą, prieš tai atlikus supaprastintą rizikos vertinimą;

8.4. tvirtina orlaivio naudotojo plano pakeitimus arba, jei pakeitimai neatitinka Stebėsenos reglamente nustatytų reikalavimų ar nepakanka duomenų orlaivio naudotojo planui įvertinti, raštu nurodo orlaivio naudotojui trūkumus ir paskiria terminą juos pašalinti;

8.5. skelbia viešai savo interneto svetainėje veiklos vykdytojų pagal Tvarkos aprašo 4.4 papunktį elektroniniu paštu pateiktas patvirtintas veiklos vykdytojų ataskaitas ir pagal 5.2 ir 5.5 papunkčius elektroniniu paštu pateiktus patvirtintus orlaivių naudotojų planus ir orlaivių naudotojų ataskaitas;

8.6. kasmet iki vasario 15 d. teikia Aplinkos ministerijai visų veiklos vykdytojų suvestinę informaciją apie įrenginių pajėgumo, veiklos lygio ir eksploatacijos pokyčius;

8.7. AAA direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka peržiūri Europos saugios oro navigacijos organizacijos (Eurokontrolės) oro erdvės valdymo sistemos duomenis siekiant nustatyti, ar orlaivio naudotojas patenka į Europos Sąjungos apyvarinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo sritį. AAA, nustačiusi, kad orlaivio naudotojas patenka į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvarinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo sritį, per 10 darbo dienų informuoja orlaivių naudotojus apie prievolę kreiptis dėl Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvarinių taršos leidimų išdavimo;

8.8. AAA direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka analizuoja veiklos vykdytojų ir orlaivių naudotojų ataskaitose pateiktus duomenis. Apie analizės metu nustatytus įrenginių pajėgumo pokyčius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo nustatyto įrenginių pajėgumo pokyčio informuoja AAD ir Aplinkos ministeriją;

8.9. vadovaudamasi Reglamento (ES) 2019/1603 7 straipsnio nuostatomis ir suderinusi su Aplinkos ministerija, teikia Europos Komisijai ir perduoda Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos sekretoriatui patikrintus orlaivių naudotojų duomenis;

8.10. atlieka konservatyvų šiltnamio efektą sukeliančių dujų vertinimą tais atvejais, kaip nurodyta Stebėsenos reglamento 70 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

9. Aplinkos ministerija:

9.1. gavusi informaciją apie įrenginio veiklos pokyčius pagal Tvarkos aprašo 8.6 papunktį, pateikia Europos Komisijai informaciją apie įrenginių veiklos pokyčius pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvarinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės 23 straipsnį;

9.2. organizuoja Lietuvos Respublikos, kaip orlaivio naudotojo administruojančios valstybės, prašymo pateikimą Europos Komisijai, jei dėl Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvarinių taršos leidimų prekybos sistemos reikalavimų pažeidimų kartu su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija priimtas sprendimas prašyti į Europos Komisiją uždrausti vykdyti veiklą orlaivio naudotojui. Prašyme nurodoma:

9.2.1. patvirtinantys duomenys, kad orlaivio naudotojas neįvykdė Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410, reikalavimų;

9.2.2. išsami informacija apie Aplinkos ministerijos taikytas priemones orlaivio naudotojui;

9.2.3. draudimo vykdyti veiklą Bendrijoje nustatymo pagrindimas;

9.2.4. rekomendacija dėl draudimo vykdyti veiklą Bendrijoje, draudimo taikymo sritis ir reikalavimai, taikytini orlaivio naudotojui;

9.3. Europos Komisijai priėmus sprendimą dėl draudimo vykdyti veiklą atitinkamam orlaivio naudotojui, informuoja Europos Komisiją apie visas priemones, kurių imtasi įgyvendinant sprendimą.

9.4. vadovaudamasi Europos Komisijos patvirtintais Direktyvos 2003/87/EB 21 straipsnyje nurodytos ataskaitos rengimo ir teikimo reikalavimais, kiekvienais metais rengia ir iki birželio 30 d. teikia Europos Komisijai ataskaitą;

10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA), vykdanči Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų registro nacionalinio administratoriaus funkcijas, užtikrina veiklos vykdytojų ir orlaivių naudotojų apyvartinių taršos leidimų sąskaitų ir kitų duomenų tvarkymą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre teisės aktų nustatyta tvarka.

11. AAD, AAA ir APVA, Aplinkos ministerijai pareikalavus, teikia raštu informaciją ir duomenis, reikalingus Tvarkos aprašo 9.4 papunktyje nurodytai ataskaitai rengti ir Tvarkos aprašo nuostatoms vykdyti.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo nuostatas, atsako pagal Įstatymo 13 ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 243 straipsnius.
